KOMISIJAS LĒMUMS

(2007. gada 10. jūlijā)

par valsts atbalstu C 19/06 (ex NN 29/06), ko Slovēnija īstenojusi par labu *Javor Pivka Lesna Industrija d.d.*

(izziņots ar dokumenta numuru K(2007) 3227)

(Autentisks ir tikai teksts slovēņu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2008/91/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 88. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas zonas līgumu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās puses ir aicinātas iesniegt savus apsvērumus atbilstīgi minētajiem pantiem, [1]

tā kā:

I. PROCEDŪRA

(1) Komisija 2004. gada 1. decembrī saņēma sūdzību par iespējamu atbalstu Slovēnijas kokapstrādes uzņēmumam *Javor Pivka Lesna Industrija d.d.* (turpmāk tekstā "*Javor Pivka*").

(2) Sūdzība bija par finanšu pasākumiem, kurus 2004. gada 27. maijā attiecināja uz *Javor Pivka* atbilstoši Slovēnijas valdības lēmumam, kas pieņemts saskaņā ar 21. pantu Slovēnijas Tiesību aktā par atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai. Komisijai par šo pasākumu nebija paziņots, jo Slovēnijas Valsts atbalsta uzraudzības komisija to bija apstiprinājusi 2004. gada 23. aprīlī, t. i., pirms pievienošanās. Tomēr, tā kā attiecīgais kritērijs, kas nosaka, kad atbalsts ir piešķirts, ir juridiski saistošais tiesību akts, uz kuru pamatojoties kompetentā valsts iestāde uzsāk valsts atbalsta piešķiršanu, Komisija uzskatīja, ka konkrētie pasākumi veido jaunu atbalstu un tādējādi par tiem bija jāziņo atbilstoši EK līguma 88. pantam un tie bija jāizvērtē atbilstoši EK līguma 87. pantam [2].

(3) Komisija 2006. gada 16. maija vēstulē informēja Slovēniju par lēmumu uzsākt EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz atbalstu.

(4) Komisijas lēmums uzsākt šo procedūru ir publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* [3]. Komisija aicināja ieinteresētās puses iesniegt savus apsvērumus par atbalstu.

(5) Komisija no ieinteresētajām pusēm apsvērumus nesaņēma.

(6) Slovēnijas valdība nosūtīja apsvērumus 2006. gada 17. jūlija vēstulē. Komisija 2007. gada 23. februāra vēstulē (atsauce uz D/50797) pieprasīja papildu informāciju, kuru Slovēnija iesniedza 2007. gada 23. aprīlī. Turklāt 2006. gada 28. jūnijā notika sanāksme, kurā tikās Komisijas dienestu un Slovēnijas iestāžu pārstāvji.

II. ATBALSTA SĪKS APRAKSTS

1. Atbalsta saņēmējs

(7) *Javor Pivka* ir uzņēmums, kas ražo koksnes pusfabrikāta izstrādājumus un mēbeles. Tas atrodas Slovēnijā, *Pivka* reģionā, kas saskaņā ar Līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunktu ir atbalstāms reģions. 2003. gadā tajā strādāja aptuveni 800 darbinieku. Tam ir četri pilnībā piederoši meitasuzņēmumi.

(8) Uzņēmums pieder 1 264 akcionāriem – 60 % akciju pieder deviņām ieguldījumu sabiedrībām un citām juridiskām personām, pārējie 40 % ir sadalīti starp 1 255 akcionāriem, no kuriem nevienam nepieder vairāk par 1 % [4].

[1] OV C 194, 18.8.2006., 26. lpp.

[2] Informācija par procedūru ir aprakstīta lēmumā uzsākt procedūru (skatīt 1. zemsvītras piezīmi) un ir šajā lēmumā nozīmīga.

[3] Skatīt 1. zemsvītras piezīmi.

[4] Dati 2004. gada 30. janvārī.

(9) Gados pirms atbalsta piešķiršanas *Javor Pivka* bija finansiālas grūtības. Galvenie finanšu un darbības rādītāji ir sniegti turpmākajā tabulā.

1. tabula

***Javor Pivka* finanšu rādītāji**

Rādītājs (Slovēnijas tolēros (SIT), tūkstoši) (*)	2000	2001	2002	2003
Neto ienākumi no pārdošanas	8 114 374	7 884 954	8 174 323	8 124 711
Gatavās un nepabeigtās produkcijas uzskaite	867 609	1 030 323	894 302	1 121 632
Neto darbības rezultāts	56 566	– 137 030	– 303 729	– 578 268
Kumulatīvā peļņa/zaudējumi	56 566	– 80 464	– 384 193	– 962 461
Naudas plūsma	480 468	333 324	104 522	– 162 879

(*) Jebkāda konvertēšana no SIT uz eiro ir tikai orientējoša un pamatota ar likmi EUR 1 = SIT 240.

2. **Pārstrukturēšanas programma**

(10) Lai pārvarētu grūtības, 2004. gada aprīlī *Javor Pivka* Ekonomikas ministrijai iesniedza pārstrukturēšanas plānu laika posmam no 2004. līdz 2008. gadam.

(11) Uzņēmuma pārstāvji apgalvoja, ka grūtības radušās sakarā ar konkurētspējas trūkumu, ko uzņēmuma tradicionālajos eksporta tirgos (it īpaši Vācijā un ASV) izraisījis imports no jaunattīstības valstīs esošajiem zemu izmaksu produktu ražotājiem. Lai izturētu konkurenci un atjaunotu dzīvotspēju, *Javor Pivka* atzina, ka nepieciešams paaugstināt produktivitāti, modernizējot tehnoloģiju un samazinot izmaksas, un mainīt vietu tirgū, pārejot uz lielākām tirgus nišām un jaunām ģeogrāfiskām tirgus teritorijām.

(12) Šajā saistībā pārstrukturēšanas programma paredzēja turpmāk minētos pasākumus.

(13) *Tehnoloģijas pārstrukturēšana*. Tajā ietverta novecojušā aprīkojuma un ražošanas programmu pilnīga modernizācija. Mērķis bija paaugstināt nevis jaudu, bet gan produktivitāti un apmierināt pircēju vēlmes, radot arvien jaunus produktus un pielāgojoties ekoloģiskās rūpniecības standartiem. Jaunas ražošanas iekārtas sniegtu uzņēmumam iespēju ražot nevis starpproduktus, bet gan pārstrādes rūpniecības ražojumus ar lielāku pievienoto vērtību (jo īpaši saplākšņu programmā). Šīs pārstrukturēšanas daļas izmaksas bija iedalītas šādi – 50 % sedz ar aizņēmumiem, ko atbalsta valsts garantija, un otrus 50 % sedz *Javor Pivka* no pašu finansējuma.

(14) *Darbaspēka pārstrukturēšana*. Šī plāna daļa paredzēja darbaspēka samazināšanu, likvidējot ap 100 darba vietu (ar tiesībām saņemt atlaišanas pabalstu), un atlikušo 700 strādnieku prasmju uzlabošanu pārstrukturēšanas programmas jauno prasību līmenī.

(15) *Komerciālās stratēģijas pārskats*. Cits pārstrukturēšanas plāna aspekts bija pielāgošanās izmaiņām pieprasījumā un konkurencei uzņēmuma iepriekšējos tirgos, pārejot uz jaunām, ienesīgākām tirgus nišām un ieejot jaunos tirgos (Krievijā, īpaši saistībā ar mēbeļu tirdzniecību, un Dienvidaustrumeiropā). Attiecībā uz produktiem uzņēmums nolēma galveno uzmanību veltīt uzlabotākam saplāksnim, īpašam saplāksnim celtniecības rūpniecībai un mēbeļu jomā – speciālistu krēsliem slimnīcām, pansionātiem un citām līdzīgām iestādēm.

(16) *Uzņēmuma struktūru reorganizācija*. Lai atgrieztu dzīvotspēju, būs nepieciešama arī uzņēmuma reorganizācija (piem., apvienojot meitasuzņēmumus un uzlabojot izmaksu uzraudzību, centralizējot tirdzniecības, iepirkumu un finanšu darbības jomas). Šo pasākumu izmaksas bija paredzēts pilnībā segt no *Javor Pivka* līdzekļiem.

(17) *Finanšu pārstrukturēšana*. Nepietiekama likviditāte radīja lielākas saistības un pieaugošus finanšu maksājumus. Finanšu pārstrukturēšanas mērķis bija pielāgot uzņēmuma finansējuma avotus un maksājuma termiņus, lai nostiprinātu tā pašreizējo un ilgtermiņa atmaksas spēju. Darbības bija koncentrētas uz parāda atmaksas grafika pārskatīšanu, samazinot procentu likmes, pagarinot atmaksas termiņus un panākot pamatsummas atmaksas atlikšanu.

3. **Pārstrukturēšanas izmaksas un finansējums**

(18) Turpmākajā tabulā sniegts pārstrukturēšanas izmaksu finansējuma ([5]) pārskats.

2. tabula

Pārstrukturēšanas izmaksas un finansējums

Nepieciešamais finansējums (SIT; tūkstoši)	Pašu finansējums	Subsīdijas	Garantija	Kopā
Finanšu pārstrukturēšana	400 000	0	0	400 000
Tirgus pārstrukturēšana	496 000	0	0	496 000
Tehnoloģijas pārstrukturēšana	999 000	0	1 100 000	2 099 000
Darbaspēka pārstrukturēšana	219 750	382 250	0	602 000
Organizatoriskā pārstrukturēšana	4 900	0	0	4 900
Kopā	2 119 650	382 250	1 100 000	3 601 900

(19) Galvenais atbalsta no valsts līdzekļiem aspekts ir *valsts galvojumi* aizdevumiem SIT 1 100 000 000 apmērā, kuri domāti *Javor Pivka* tehnoloģijas pārstrukturēšanas finansēšanai. Kā nodrošinājumu galvojumiem Slovēnijas iestādes saņēma *Javor Pivka* piederošo aktīvu ķīlu atbilstoši galvojumu summai, t.i., SIT 1 100 000 000 (aptuveni EUR 4 584 000) apmērā.

(20) Turklāt atbalsts darbaspēka pārstrukturēšanas izmaksām tika sniegts kā dotācija SIT 382 250 000 (aptuveni EUR 1 592 000) apmērā. Šis atbalsts segs atlaišanas pabalstu, kas izmaksājams atlaistajiem darbiniekiem, un apmācības izmaksas palikušajiem darbiniekiem.

(21) Slovēnija izteicās, ka *Javor Pivka* pārstrukturēšanā ieguldīs SIT 2 119 650 000 (aptuveni EUR 8 832 000), kas ir 53,7 % no kopējām izmaksām.

4. **Tirgus situācija**

(22) Javor Pivka ražo turpmāk minētos produktus, attiecībā uz kuriem tā tirgus daļas ir šādas (dati attiecas uz 2003. gadu, un KN nozīmē kombinētā nomenklatūra):

a) veidņu paneļi (KN 4418 40) – 3,91 %;

b) saplākšņu paneļi (KN 4412) – 0,18 %;

c) finieris (KN 4408) – 0,22 %;

d) koka krēsli (KN 9401 61 + 9401 69 + 9401 90 30) – 0,08 %.

([5]) Procedūras laikā Slovēnija paziņoja, ka finanšu pārstrukturēšanas izmaksas bija "ārpus pārstrukturēšanas programmas" un tiks apmaksātas ar komerciāliem aizdevumiem, kurus *Javor Pivka* uzņēmums ieguvis bez valsts atbalsta. Attiecīgo summu, SIT 400 000 000, Slovēnija neiekļāva pārstrukturēšanas programmas izmaksās. Tomēr Komisija uzskata, ka finanšu pārstrukturēšana ir neatņemama un nepieciešama šīs pārstrukturēšanas programmas daļa un tādējādi finanšu pārstrukturēšanas izmaksas ir jāiekļauj pārstrukturēšanas izmaksās. Finanšu pārstrukturēšanas finansēšana, kamēr to nodrošina aizdevumi, kas iegūti pēc tirgus nosacījumiem un bez atbalsta, uzskatāma par *Javor Pivka* ieguldījumu. Šajā tabulā, tāpat kā pārējā lēmumā, Komisija ir pievienojusi šīs summas pie pārstrukturēšanas izmaksām un "pašu naudas līdzekļiem".

(23) *Javor Pivka* kopējā tirgus daļa, kuru aizņem tā produktu klāsts, ES-25 tirgū 2003. gadā bija 0,21 %.

III. IEMESLI EK LĪGUMA 88. PANTA 2. PUNKTĀ PAREDZĒTĀS PROCEDŪRAS UZSĀKŠANAI

(24) Kā minēts iepriekš, Slovēnijas iestādes neziņoja par pasākumiem, kas paredzēti *Javor Pivka* labā. Savā 2006. gada 16. maija vēstulē par EK līguma 88. panta 2. punktā paredzētās procedūras uzsākšanu Komisija sīki paskaidroja, kādēļ konkrētie pasākumi varētu veidot jaunu atbalstu, par kuru jāpaziņo atbilstoši EK līguma 88. pantam un jāizvērtē atbilstoši EK līguma 87. pantam.

(25) Turklāt Komisija, pamatojoties uz turpmāk minēto, izteica šaubas par šī atbalsta saderību ar kopējo tirgu, jo īpaši ar Kopienas 1999. gada pamatnostādnēm attiecībā uz valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai [6] (turpmāk tekstā "pamatnostādnes"):

a) Komisija šaubījās, vai *Javor Pivka* saskaņā ar pamatnostādnēm bija tiesības uz restrukturizēšanas atbalstu. Tā kā sliktie rādītāji 2003. gadā varēja būt izņēmuma gadījums, nevis tendence, Komisijai jo īpaši radās jautājums, vai uzņēmums bija nonācis "grūtībās" pamatnostādnēs lietotajā nozīmē. Komisija nebija arī pārliecināta, vai *Javor Pivka* nepieder pie lielāku uzņēmumu grupas un vai tas nespēj iegūt nepieciešamos līdzekļus no pašiem īpašniekiem;

b) tā kā Komisijai nebija sniegta pietiekama informācija, lai izvērtētu uzņēmuma darbību nākotnē saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu, nebija skaidrs, kā uzņēmums grasās atjaunot ilglaicīgu dzīvotspēju;

c) netika sniegta tirgus analīze, lai attaisnotu, kāpēc netika veikti kompensācijas pasākumi;

d) tā kā Komisija nebija pārliecināta, vai *Javor Pivka* bija sniedzis ievērojamu pašu ieguldījumu savās pārstrukturēšanas izmaksās, jo nebija skaidrs pašu ieguldījuma naudas līdzekļu avots, Komisija šaubījās, vai atbalsts ir ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam;

e) visbeidzot Komisija pieprasīja informāciju par visiem citiem atbalstiem, kas 2004. gadā piešķirti *Javor Pivka*, lai pārliecinātos, ka uzņēmums jau iepriekš nav saņēmis glābšanas un pārstrukturēšanas atbalstu, jo tādā gadījumā saskaņā ar "viena reize, pēdējā reize" nosacījumu, kas izklāstīts pamatnostādņu 48.–51. punktā, uzņēmumam būtu aizliegts saņemt šādu atbalstu vēlreiz.

[6] Kopienas pamatnostādnes attiecībā uz valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai, OV C 288, 9.10.1999., 2. lpp.

IV. SLOVĒNIJAS APSVĒRUMI

(26) Oficiālās izmeklēšanas procedūras laikā Slovēnija izteica turpmāk minētos apsvērumus.

1. Jauns atbalsts vai atbalsts, kas piešķirts pirms pievienošanās

(27) Slovēnija uzstāja, ka lēmumu piešķirt atbalstu, kas Slovēnijai ir saistošs, pieņēma, pamatojoties uz Starpdienestu ekspertu komisijas pozitīvo atzinumu. Tā kā šo lēmumu pieņēma 2004. gada 6. aprīlī, t. i., pirms Slovēnijas pievienošanās Eiropas Savienībai, un tā kā šis atbalsts pēc pievienošanās netiek piemērots, Slovēnija uzskatīja, ka tas ir piešķirts pirms pievienošanās un EK līguma 87. pants un 88. panta 3. punkts uz to neattiecas.

2. Atbilstība

2.1. *"Grūtībās nonākuša" uzņēmuma jēdziens*

(28) Slovēnija, *inter alia* iesniedzot darbības rādītājus, kas iepriekš minēti 1. tabulā, pierādīja, ka *Javor Pivka* piemita vairākas grūtībās nonākuša uzņēmuma pazīmes un ka šis nebija tikai atsevišķs gadījums 2003. gadā, bet gan tendence, kas bija vērojama četrus gadus (2000.–2003. gads).

(29) Šajā sakarā Slovēnija norādīja, ka attiecīgajā laika posmā *Javor Pivka* nav izdevies paaugstināt tā neto ienākumus no pārdošanas. Šajā laika posmā, izņemot 2000. gadu, darbības rezultāts bija negatīvs un zaudējumi 2001.–2003. gadā pieauga. Zaudējumi 2003. gadā bija gandrīz puse no uzņēmuma akciju kapitāla. Ienākumi no pārdošanas, pašu kapitāls un aktīvi bija negatīvi un nepārtraukti pasliktinājās laika posmā no 2001. līdz 2003. gadam. Brīvā naudas plūsma no darījumiem šajā laikā kritās un 2003. gadā bija negatīva. Negatīvās tendences rezultātā *Javor Pivka* 2003. gadā draudēja bankrots.

2.2. *Javor Pivka īpašnieki*

(30) Slovēnija, atsaucoties uz privatizācijas modeļa, kas Slovēnijā tiek piemērots pēc komunistiskā režīma beigām, specifiku, precizēja *Javor Pivka* īpašnieku struktūru. Slovēnija norādīja uz īpašo situāciju, ka uzņēmumu kapitālam nebija identificējamu īpašnieku – ne privātu, ne valsts –, tas bija "sociālais kapitāls", kas piederēja iedzīvotājiem kopumā. Privatizācijas procesa gaitā, izmantojot īpašuma turētāju sertifikātus, kurus izdalīja iedzīvotājiem, Slovēnija tiecās pārveidot šo abstrakto jēdzienu daudz skaidrākās īpašuma turētāju struktūrās. Šos sertifikātus varēja apmainīt pret sākotnēji "sociālo" uzņēmumu akcijām.

(31) Šajā procesā svarīga nozīme bija tā sauktajām licencētām ieguldījumu sabiedrībām (kuras apzīmēja ar akronīmu "*PID*") un pārvaldes uzņēmumiem ("*DZU*"), kas bija radīti, lai ļautu privātiem investoriem apvienot savus sertifikātus. *PID* šos sertifikātus apmainīja pret dažādu privatizētu uzņēmumu akcijām, un privātie investori savukārt saņēma *PID* akcijas, nevis tieši privatizēto uzņēmumu akcijas (tādējādi *PID* darbojās līdzīgi kā investīciju fonds).

(32) Tomēr *PID* nebija brīvi pieejamu līdzekļu (to investīciju valūta bija sertifikāti) un trūka profesionālu iemaņu un pieredzes, lai aktīvi piedalītos korporatīvajā pārvaldē. Tā rezultātā viņi ir bijuši pasīvi īpašnieki, kas savu uzņēmumu vadībā vai nu piedalās minimāli, vai nepiedalās vispār.

(33) Šādi pasīvie investori ir liela daļa *Javor Pivka* īpašnieku (aptuveni 44 % no akciju kapitāla). Viņiem nav jauna kapitāla, ko investēt uzņēmumā. Patiesi, kad tika izstrādāta pārstrukturēšanas programma, visi institucionālie investori tika aicināti piedalīties atkārtotā finansēšanā, taču neviens neatsaucās. Otri 40 % no akciju kapitāla ir sadalīti starp 1 255 mazajiem akcionāriem, tādējādi vismaz 80 % *Javor Pivka* īpašuma netiek aktīvi pārvaldīti.

3. **Dzīvotspējas atjaunošana**

(34) Šajā sakarā Slovēnija paskaidroja, ka prognozes par *Javor Pivka* darbību saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu un tā konsekvento dzīvotspējas atjaunošanu ir pamatotas ar pārstrukturēšanas plānā iekļauto tirgus izpēti un tirgus analīzi, kā arī ar pārdošanas prognozēm dažādās uzņēmuma darbības nozarēs.

(35) Lai pierādītu šo prognožu ticamību, Slovēnija iesniedza sīkāku papildu informāciju. Slovēnija jo īpaši norādīja avotus datiem, ar kuriem pamatotas prognozes, un iesniedza pārdošanas prognozes 2004.–2006. gadam, minot katru atsevišķu izstrādājumu no uzņēmuma produktu klāsta.

4. **Kompensācijas pasākumi**

(36) Šajā sakarā Slovēnija iebilda, ka kompensācijas pasākumi nebija nepieciešami jo, ņemot vērā *Javor Pivka* niecīgo tirgus daļu, nepastāv nevajadzīga konkurences kropļošana. Turklāt Slovēnija iebilda, ka kompensācijas pasākumu nepieciešamība ir jāizvērtē, atbilstoši ņemot vērā faktu, ka *Javor Pivka* atrodas reģionā, kas saskaņā ar EK līguma 87. panta 3. punkta a) apakšpunktu (skatīt pamatnostādņu 54. punktu) var saņemt reģionālo atbalstu.

5. **Pašu ieguldījums**

(37) Slovēnija norādīja līdzekļu avotus *Javor Pivka* pašu ieguldījumam, kas atspoguļots tabulā šī lēmuma 18. punktā. Naudas līdzekļus bija plānots iegūt šādi: aktīvu atsavināšanai (finanšu un nekustamais īpašums) bija jānodrošina SIT 958 427 170, vēl papildu SIT 900 000 000 saņemtu no aizdevumiem, kas iegūti saskaņā ar tirgus nosacījumiem un bez atbalsta, bet atlikušo daļu nodrošinātu aktīvu "nolietojuma un amortizācijas atskaitījumi" (2004.–2006. gadā paredzēts sasniegt summu SIT 1 111 786 000).

6. **Cits atbalsts**

(38) Visbeidzot šajā sakarā Slovēnija paziņoja Komisijai, ka *Javor Pivka* ir saņēmis valsts atbalstu enerģijas taupīšanas pasākumiem. Atbalsts tika sniegts saskaņā ar shēmu, kas veicina atjaunojamās enerģijas avotu lietošanu, efektīvu enerģijas izmantošanu un siltuma un elektrības koģenerāciju. Atbalstu piešķīra 2003. gada 1. septembrī un izmaksāja 2004. gada 19. februārī. Šo informāciju apstiprināja dokumenti.

V. **ATBALSTA NOVĒRTĒJUMS**

1. **Valsts atbalsta esība**

(39) Saskaņā ar EK līguma 87. panta 1. punktu "ar kopējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts iespaido tirdzniecību starp dalībvalstīm", ja vien to nevar attaisnot saskaņā ar EK līguma 87. panta 2. vai 3. punktu.

(40) Komisija norāda, ka atbalstu no valsts līdzekļiem piešķir individuālam uzņēmumam. Arī kritērijs par priekšrocību sniegšanu individuālam uzņēmumam ir izpildīts. Attiecībā uz atbalstu, kas piešķirts kā dotācija, saņēmēja gūtais labums ir acīmredzams. Galvojuma gadījumā gūtais labums šķiet mazāk redzams, jo *Javor Pivka* apmaiņā pret garantiju sniedza nodrošinājumu ķīlas veidā. Tomēr Slovēnijas iestādes piekrita sniegt galvojumu pret ķīlu ar attiecību 1:1 (ķīlas vērtība ir vienlīdzīga galvojuma summai). Turpretī komerciālie aizdevēji nebūtu devuši aizdevumu pret ķīlu, ja ķīlas attiecība pret aizdevumu nebūtu vismaz 2,5:1. Tajā laikā *Javor Pivka* nebūtu spējis sniegt pietiekami lielu ķīlu, kas segtu šo pašu kredītu saskaņā ar komercnoteikumiem. Patiesībā ķīla, ko uzņēmums sniedza pret galvojumu, sastāvēja no visa *Javor Pivka* tā laika neierobežotā īpašuma. Tādējādi galvojums, ko sniedza Slovēnijas iestādes, ļāva uzņēmumam nodrošināt lielāku aizdevumu, nekā tas citādi būtu spējis iegūt pret nodrošinājumu, kuru tas spēja sniegt.

(41) Tā kā starp Slovēniju un citām dalībvalstīm notiek tirdzniecība ar koksnes pārstrādes produktiem un mēbelēm, pasākumam jāuzlabo saņēmēja stāvoklis salīdzinājumā ar tā konkurentiem Slovēnijā un ES. Tādējādi tas varētu kropļot konkurenci un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(42) Tādējādi Komisija uzskata, ka galvojums un attiecīgā subsīdija ir valsts atbalsts EK līguma 87. panta 1. punkta nozīmē.

2. **Jauna atbalsta esība**

(43) Slovēnijas iestādes, iebilstot, ka atbalsts bija piešķirts pirms pievienošanās ES, vispirms jautāja, vai Komisija ir pilnvarota izvērtēt atbalstu saskaņā ar EK līguma 87. un 88. pantu. Komisija lēmumā sākt procedūru paskaidroja – lai noteiktu, vai atbalsts ieviests pirms vai pēc pievienošanās, attiecīgais kritērijs ir juridiski saistošais tiesību akts, uz kuru pamatojoties kompetentās valsts iestādes uzsāk piešķirt atbalstu. ([7]) Ja pirms pievienošanās šāds lēmums nav pieņemts, pasākums veido jaunu atbalstu pat tad, ja jau iepriekš bija zināms par valsts atbalsta piešķiršanu.

(44) Šajā gadījumā Komisija nolemj, ka saistošais tiesību akts, uz kuru pamatojoties kompetentās valsts iestādes uzsāka piešķirt atbalstu, nestājās spēkā pirms pievienošanās ES. Attiecīgie Slovēnijas tiesību akti nosaka, ka atbalsts tiek piešķirts ar valdības lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz atbildīgās ministrijas priekšlikumu. Lai gan Starpdienestu ekspertu komisijas un atbildīgās ministrijas iepriekšēji lēmumi piešķiršanas procesā patiesi ir nepieciešami, ar tiem nepietiek, lai piešķirtu atbalstu. Galīgo lēmumu pieņem valdība. Šajā gadījumā valdība lēmumu pieņēma 2004. gada 27. maijā, bet Slovēnija pievienojās Eiropas Savienībai 2004. gada 1. maijā. Tādēļ pasākumi ir jauns atbalsts un par tiem bija jāziņo saskaņā ar EK līguma 88. pantu, un tie bija jāizvērtē saskaņā ar EK līguma 87. pantu.

3. **Atbalsta saderība**

(45) Tā kā attiecīgais atbalsts ir pārstrukturēšanas atbalsts, tas sader ar kopējo tirgu, ja tas atbilst pamatnostādnēs minētajiem kritērijiem.

(46) Ņemot vērā Slovēnijas komentārus un informāciju, kas apkopota izmeklēšanas laikā, Komisija ir nonākusi pie turpmāk minētajiem secinājumiem attiecībā uz jautājumiem, kas bija par pamatu oficiālās procedūras sākšanai.

3.1. *Atbilstība kritērijiem*

(47) Ņemot vērā informāciju, kuru iesniedza Slovēnija, Komisija uzskata, ka *Javor Pivka* darbība, kā iepriekš aprakstīts II nodaļas 1. punktā, pierāda, ka attiecīgā valsts atbalsta piešķiršanas laikā tas patiesi bija grūtībās nonācis uzņēmums. Komisija jo īpaši norāda, ka *Javor Pivka* palielinājās zaudējumi, samazinājās apgrozījums un naudas plūsma. Komisija vēl norāda, ka šīs problēmas turpinājās no 2000. līdz 2004. gadam un nebija tikai izņēmuma gadījums 2003. gadā.

(48) Komisija arī norāda uz Slovēnijas paskaidrojumiem par *Javor Pivka* īpašniekiem. Ņemot vērā *Javor Pivka* institucionālo investoru pasīvo dabu, niecīgos kapitāla līdzekļus un tā atlikušā īpašuma turētāju sadrumstalotību, Komisija piekrīt, ka uzņēmums nepieciešamos līdzekļus nevarēja iegūt no saviem akcionāriem. Šo pašu iemeslu dēļ un ņemot vērā faktu, ka nevienam no īpašniekam nepieder vairāk par 15 % no *Javor Pivka* akciju kapitāla, Komisija arī uzskata, ka *Javor Pivka* nepieder pie lielāku uzņēmumu grupas.

(49) Komisija attiecīgi uzskata, ka *Javor Pivka* bija tiesīgs saņemt pārstrukturēšanas atbalstu.

3.2. *Dzīvotspējas atjaunošana*

(50) Komisija lēmumā sākt procedūru norādīja, ka nav skaidrs, kā pārstrukturēšanas plāns palīdzēs *Javor Pivka* atjaunot ilglaicīgu dzīvotspēju. Tas galvenokārt attiecās uz piecu gadu prognozēm, kas noteica, kā uzņēmums pārstrukturēšanas pasākumu rezultātā varētu attīstīties. Komisija atzīmēja, ka Slovēnija nav iesniegusi informāciju, ko Komisija prasījusi, lai izvērtētu pieņēmumus par *Javor Pivka* iespējamo darbību saskaņā ar pārstrukturēšanas plānu.

(51) Procedūras laikā Slovēnija iesniedza papildu informāciju, kas iepriekš minēta IV nodaļas 3. punktā. Šī informācija adekvāti izskaidro pieņēmumu pamatotību. Komisija norāda, ka, ņemot vērā to, ka 2005. un 2006. gadā šajā nozarē bija sīva konkurence no Austrumāzijas, kas noveda pie pārmērībām piedāvājumā un pie spiediena samazināt cenas, *Javor Pivka* pārdošanas apjomu prognozes patlaban varētu šķist diezgan optimistiskas. Tomēr nav skaidrs, vai šī informācija jau bija zināma 2004. gada sākumā. Turklāt Komisija pati 2006. gadā novēroja, ka, "saplākšņu ražošana un patēriņš pēdējo gadu laikā ir ievērojami palielinājies, zināmā mērā attīstoties spēcīgam eksporta tirgum". ([8]) Tā kā Komisijai nav sniegta cita informācija, kas varētu likt apšaubīt uzņēmuma vai pašas Komisijas pieņēmumus, tai nav pamata tos apstrīdēt. Tādēļ Komisija uzskata, ka prognozes, kas veiktas 2004. gadā, ir ticamas un Komisijas šaubas šajā sakarā ir kliedētas.

([7]) Skatīt lēmumu uzsākt procedūru (minēts 1. zemsvītras piezīmē), 19. un 20. punktu, kā arī Komisijas lēmumu lietā C-3/2005 *FSO*, OV C 100, 26.4.2005., 2. lpp., 38. punktu un turpmākos punktus.

([8]) http://ec.europa.eu/enterprise/forest_based/tradeflows_en.html

3.3. *Kompensācijas pasākumi*

(52) Saskaņā ar Pamatnostādņu 35. un 36. punktu ir jāveic pasākumi, lai cik vien iespējams mazinātu jebkādu valsts atbalsta negatīvu ietekmi uz konkurentiem. Tomēr šādi kompensācijas pasākumi nav vajadzīgi, ja saņēmēja attiecīgā tirgus daļa ir niecīga. Šādos gadījumos kompensācijas pasākumi nav priekšnosacījums, lai atbalstu atzītu par saderīgu ar kopējo tirgu.

(53) Komisija norāda, ka saskaņā ar Slovēnijas iestāžu sniegto informāciju *Javor Pivka* ir aktīvs vairākos produktu tirgos (saplākšņi, veidņu paneļi, finieris un mēbeles, skatīt šī lēmuma 22. punktu). Attiecībā uz saplākšņiem Komisija vispirms norāda, ka apvienošanās lietā "tirgus izpēte ir lielā mērā apstiprinājusi, ka dažādi koka dēļi, piem., saplākšņi, kokšķiedras plates, neapstrādātas skaidu plāksnes un apklātas skaidu plāksnes, dekoratīvs laminēts (*HPL*/*CPL*) un koka paneļu komponenti mēbelēm un būvniecības nozarei, pieder atsevišķiem produktu tirgiem" ([9]).

(54) Attiecīgā tirgus definīcijas sakarā Slovēnija ir iesniegusi Komisijai tirgus pētījumu, kurā norādītas tirgus daļas attiecīgajam ES-25 produktu tirgum. Šajā sakarā Komisijai nav iemesla atkāpties no Pamatnostādņu 20. zemsvītras piezīmē aprakstītā pieņēmuma, ka attiecīgais tirgus ir EEZ. Komisija atgādina, ka iepriekš ir veikusi tirgus izpēti par Eiropas koksnes produkcijas industriju (tostarp jo īpaši par koka skaidu plāksnēm) apvienošanās lietā ([10]) un secinājusi, ka attiecīgais tirgus ir plašāks nekā valsts tirgus un ir vismaz pārrobežu reģionāls. To apstiprināja plaša pārrobežu tirdzniecības plūsma. Ar rādītājiem, ko sniegusi Slovākija un apstiprinājuši Komisijas eksperti, ir pierādīts, ka līdzīgas tirdzniecības plūsmas pastāv arī saplākšņu tirdzniecības gadījumā (to vēlāk apstiprināja arī fakts, ka Kopienas iekšējais eksports veido lielāko daļu no *Javor Pivka* apgrozījuma – 55 %). Turklāt tika uzskatīts, ka "pārrobežu reģionālā" tirgus robežas sniedzas 1 000 km attālumā un atkarībā no attāluma atšķiras produktu pievienotā vērtība, t. i., iepakotus produktus tirgotu pat tālākās vietās nekā neiepakotus produktus. Tā kā galvenokārt tiek eksportēts saplāksnis un tas jau skaitās augstākas kvalitātes produkts, pārvadājumu izmaksas ir zemākas nekā skaidu plāksnēm (vēl zemākas pārvadājumu izmaksas ir krēsliem un citām mēbelēm, kas darinātas no saplākšņa). Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka produktu, ko ražo *Javor Pivka*, attiecīgais tirgus ir, ja ne visa EEZ vai ES-25, tad vismaz krietna daļa no ES-25.

([9]) Lieta Nr. COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, Komisijas 2006. gada 28. jūnija lēmums, 11. punkts.

([10]) Lieta Nr. COMM/M.4165 – *Sonae Industria/Hornitex*, Komisijas 2006. gada 28. jūnija lēmums.

(55) Tā kā *Javor Pivka* ES-25 tirgus daļa visam produktu klāstam, kā norādīts iepriekš II nodaļas 4. punktā, 2003. gadā bija 0,21 % un tā kā šī daļa patiesībā nevar vairāk kā divkāršoties pat tad, ja ģeogrāfiskās tirgus teritorijas tiktu uz pusi samazinātas, Komisija uzskata, ka tirgus daļa vēl joprojām ir daudz mazāka par 1 %, ko saistībā ar faktu, ka tirgu veido ļoti daudz mazu un vidēju ražotāju, var uzskatīt par niecīgu rādītāju ([11]). Tā kā šis lēmums ir pamatots ar 1999. gada pamatnostādnēm, nav nepieciešami kompensācijas pasākumi, lai nodrošinātu, ka valsts atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu.

3.4. *Līdz minimumam ierobežots atbalsts*

(56) Saskaņā ar Pamatnostādņu 40. punktu atbalsts jāierobežo līdz precīzam nepieciešamajam minimumam, kas ļauj veikt pārstrukturēšanu, un saņēmējiem pārstrukturēšanas plānā ir jāsniedz ievērojams ieguldījums no pašu līdzekļiem, "tostarp no uzņēmuma dzīvotspējai nesvarīgu aktīvu pārdošanas vai izmantojot ārēju finansējumu pēc tirgus nosacījumiem".

(57) *Javor Pivka* pašu ieguldījums pārstrukturēšanā ir izklāstīts iepriekš IV nodaļas 5. punktā. Vispirms jāsaka, ka Komisija nevar pieņemt aktīvu nolietojumu kā patiesu pašu ieguldījumu ([12]), jo tas nesniedz uzņēmumam pieejamus līdzekļus un ir atkarīgs no darbībām nākotnē, kas ir sniegtā valsts atbalsta rezultāts ([13]). Tādēļ nekāds finansējums no šī avota nevar tikt ņemts vērā, aprēķinot *Javor Pivka* pašu ieguldījumu.

(58) No otras puses, aktīvi, no kuriem *Javor Pivka* atbrīvojies, nav dzīvotspējai būtiski un ienākumi no atsavināšanas veido derīgu pašu ieguldījumu. Tas pats attiecas uz finansējumu, kas iegūts no aizdevumiem, kuri iegūti no bankām saskaņā ar tirgus noteikumiem un bez atbalsta. Kopumā finansējums no šiem avotiem veido SIT 2 119 650 000, ko Komisija uzskata par *Javor Pivka* pašu ieguldījumu pārstrukturēšanā.

([11]) Vismaz salīdzinājumā ar citiem piemēriem saskaņā ar 1999. gada pamatnostādnēm, skatīt Komisijas lēmumu lietā Nr. C/2005 *FSO*, OV C 100, 26.4.2005, 2. lpp, 38. punkts un turpmākie punkti.

([12]) Komisijas lēmums lietā N 464/05 *AB Kauno*, 22.2.2006., OV C 270, 7.11.2006., 5. lpp., 17. punkts.

([13]) Attiecībā uz naudas plūsmu to apstiprina Komisijas lēmums lietā C-19/2000 *TGI*, OV L 62, 5.3.2002., 30. lpp., 106. punkts un lietā C-30/1998 *Wildauer Kurbelwelle*, OV L 287, 14.11.2000., 51. lpp., 52. punkts, un attiecībā uz 2004. gada pamatnostādnēm, *AB Kauno* (skatīt 12. zemsvītras piezīmi).

(59) Pašu ieguldījums atbilst 45,5 % no kopējām pārstrukturēšanas izmaksām, ko saskaņā ar Pamatnostādnēm var uzskatīt par ievērojamu ieguldījumu ([14]). Tā kā atbalsts nodrošina tikai papildu finansējumu, kas nepieciešams tehnoloģijas un darbaspēka pārstrukturēšanai, un nesniedz uzņēmumam papildu naudas līdzekļus, tas šķiet ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam.

3.5. *Cits atbalsts*

(60) Saskaņā ar "viena reize, pēdējā reize" principu, kas izklāstīts Pamatnostādņu 48.–51. punktā, Komisija nevar apstiprināt pārstrukturēšanas atbalstu uzņēmumam, kas jau iepriekš to ir saņēmis. Komisija uzskata, ka saskaņā ar šo principu ir jāņem vērā jebkāda veida pārstrukturēšanās atbalsts, kas piešķirts desmit kalendāro gadu laika posmā pirms attiecīgā atbalsta, neatkarīgi no tā, vai pirmais valsts atbalsts tika piešķirts pirms dalībvalsts pievienošanās ES. Valsts atbalsts, kas nav pārstrukturēšanas atbalsts, šajā sakarā nav vērā ņemams.

(61) Slovēnija ir iebildusi, ka šī atbalsta mērķis bija veicināt enerģijas taupīšanu vides aizsardzības nolūkos. Nav nekā tāda, kas liktu Komisijai apšaubīt šo informāciju. Tādēļ Komisija pieņem, ka šis atbalsts netika piešķirts pārstrukturēšanas nolūkā un ka princips "viena reize, pēdējā reize" šajā gadījumā nav jāpiemēro.

4. **Papildu novērojumi**

(62) Procedūras laikā izrādījās, ka pārstrukturēšanas plāna īstenošana ir notikusi ar novēlošanos un dažas tehnoloģiskās pārstrukturēšanas daļas nav īstenotas saskaņā ar grafiku. Šķiet, ka šīs ar pārstrukturēšanas plānu saistītās problēmas atbalsta piešķiršanas laikā nebija jaušamas un tādēļ tās neapstiprina šaubas par plāna spēju atjaunot *Javor Pivka* dzīvotspēju. Tomēr Komisija atgādina, ka atbalsta apstiprināšanas priekšnosacījums ir pārstrukturēšanas plāna pilnīga īstenošana (pamatnostādņu 43. punkts), kas ir attiecīgi jāuzrauga (pamatnostādņu 45. punkts).

(63) Tādēļ Komisija gaida, ka Slovēnija saskaņā ar pamatnostādņu 46. punktu sniegs vismaz divus uzraudzības ziņojumus, vienu – 2008. gada janvāra beigās par 2007. gadu, otru – 2009. gada janvāra beigās par 2008. gadu. Ziņojumos jāietver sīka informācija par uzņēmuma finanšu rādītājiem un veiktajiem ieguldījumiem. Komisija uzsver – ja uzņēmums neiegulda visas investīcijas pārstrukturēšanas plānā, tam var uzlikt pienākumu atmaksāt daļu no valsts atbalsta pat tad, ja uzņēmumam izdevies atjaunot dzīvotspēju. ([15])

VI. **SECINĀJUMS**

(64) Ņemot vērā iepriekš teikto, Komisija uzskata, ka attiecīgais atbalsts ir pārstrukturēšanas atbalsts, kas atbilst piemērojamo pamatnostādņu nosacījumiem, t. i., 1999. gada glābšanas un pārstrukturēšanas pamatnostādnēm. Tādēļ Komisija uzskata, lai gan Slovēnija, pārkāpjot EK Līguma 88. panta 3. punktu, ir nelikumīgi īstenojusi pārstrukturēšanas atbalstu *Javor Pivka* labā, valsts atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsts, ko Slovēnija īstenojusi par labu *Javor Pivka* uzņēmumam, ir saderīgs ar kopējo tirgu saskaņā ar EK līguma 87. panta 3. punkta c) apakšpunktu un 1999. gada Kopienas pamatnostādnēm attiecībā uz valsts atbalstu grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanai un pārstrukturēšanai.

2. pants

1. Pārstrukturēšanas plāns ir pilnībā īstenojams. Lai nodrošinātu plāna īstenošanu, jāveic visi nepieciešamie pasākumi.

2. Plāna īstenošana jāuzrauga, pamatojoties uz Slovēnijas gada ziņojumiem Komisijai. Ziņojums par 2007. gada darbībām jāiesniedz līdz 2008. gada janvāra beigām, un ziņojums par 2008. gada darbībām jāiesniedz līdz 2009. gada decembra beigām. Ziņojumos jāietver sīka informācija par uzņēmuma finanšu rādītājiem un veiktajiem ieguldījumiem.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Slovēnijas Republikai.

Briselē, 2007. gada 10. jūlijā

Komisijas vārdā —
Komisijas locekle
Neelie KROES

([14]) Sk. Komisijas lēmumu lietā C-39/2000 *Doppstadt*, OV L 108, 30.4.2003., 8. lpp., 74. punkts, un lietā C-33/1998 *Babcock Wilcox*, OV L 67, 9.3.2002., 50. lpp.

([15]) Skatīt Komisijas 2006. gada 13. septembra lēmumu lietā N 350/06 *MSO*, OV C 280, 18.11.2006.